

Protokół z VII posiedzenia

Międzyresortowego Zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej

Ministerstwo Infrastruktury, ul. Nowy Świat 6/12 w Warszawie, s. 132

5 czerwca 2024 r.

1. Otwarcie posiedzenia i powitanie uczestników

Spotkaniu przewodniczyła, z upoważnienia Ministra Infrastruktury, Pani Natalia Zając, Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Infrastruktury.

2. Przyjęcie porządku obrad

Porządek obrad został przyjęty bez uwag.

3. Przekazanie informacji na temat sprawozdania rocznego Zespołu oraz planu działań na rok 2025

Sekretarz Zespołu przedstawił informacje na temat przekazania uchwał Zespołu dotyczących przyjęcia sprawozdania z prac Zespołu zrealizowanych w roku 2023 oraz przyjęcia planu działań Zespołu na rok 2025 do zatwierdzenia Radzie Ministrów.

4. Informacja na temat organizacji i uczestnictwa w ćwiczeniach krajowych i międzynarodowych z zakresu realizowania zadań związanych z zarządzaniem kryzysowym (MSWiA)

Przedstawiciel MSWiA przedstawił informację na temat ćwiczeń mających na celu weryfikowanie i podnoszenie sprawności reagowania na wydarzenia kryzysowe. Przypomniał o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach i zwrócił uwagę na brak ćwiczeń krajowych dotyczących reagowania na zanieczyszczenia, które mogą powodować zatopione materiały niebezpieczne.

Poinformował o planowanych przez MSWiA ćwiczeniach mających zweryfikować zdolność reagowania kryzysowego w przypadku skażeń, których konferencja planistyczna odbędzie się 20 czerwca 2024 r. Do udziału w ćwiczeniach taktycznych zostaną zaproszone również inne resorty.

Oficjalne pismo dotyczące ćwiczeń i wyznaczenia członków zespołu autorskiego zostanie przesłane do resortów oraz do wiadomości Sekretarza Zespołu w celu przekazania wszystkim Członkom Zespołu.

5. Przedstawienie aktualnego stanu realizacji inwestycji wykonywanej w ramach KPO, dedykowanej zatopionym materiałom niebezpiecznym (UM w Gdyni)

Przedstawiciel Urzędu Morskiego w Gdyni przedstawił prezentację dotyczącą realizacji inwestycji wykonywanej w ramach KPO. Opisał zadania związane z przeprowadzeniem pomiarów w czterech lokalizacjach: na wrakach Franken i Stuttgart oraz w Głębi Gdańskiej i Rynnie Słupskiej. Wniosek w ramach naboru na realizację inwestycji został złożony przez Urząd Morski w Gdyni i trwa jego ocena przez CUPT. Pod koniec czerwca br. planowane jest ogłoszenie przetargu na wykonawcę (lub wykonawców) zadań. W wyniku analizy danych zebranych w trakcie badań zostanie opracowany plan neutralizacji zidentyfikowanych zagrożeń.

Przytoczono dane historyczne na temat wraków statków Franken i Stuttgart oraz zrzutów amunicji oraz zwrócono uwagę, że istnieje chaos informacyjny na temat zatopionych materiałów niebezpiecznych. Poruszono również kwestię charakterystyki potencjalnego wykonawcy projektu.

Stwierdzono, że zagrożeniem w realizacji inwestycji może być zaangażowanie potencjalnych wykonawców w tym samym czasie w realizację innych dużych projektów, np. związanych z morskimi farmami wiatrowymi.

Zdecydowano, że porządek obrad każdego kolejnego posiedzenia Zespołu będzie uwzględniał przekazanie aktualnych informacji na temat postępu inwestycji.

Sekretarz Zespołu poinformował o realizacji reformy towarzyszącej inwestycji – złożono wniosek o wpis projektu ustawy o zmianie ustawy o obszarach morskich RP i administracji morskiej do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów. Członkowie Zespołu zostaną powiadomieni o uzyskaniu wpisu i przekazaniu dokumentu do uzgodnień międzyresortowych.

6. Krótkie podsumowanie wniosków z posiedzenia Sejmowej Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej dedykowanego zatopionym materiałom niebezpiecznym (MI DGMiŻŚ)

Sekretarz Zespołu przekazał informację na temat kwestii poruszanych podczas posiedzenia Sejmowej Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej dedykowanego zatopionym materiałom niebezpiecznym, które odbyło się 24 kwietnia 2024 r. Zachęcił do zapoznania się ze stenogramem posiedzenia zamieszczonym na [stronie internetowej Komisji](#).

Sekretarz Zespołu poinformował również o zadaniach zleconych resortom MI i MSZ do realizacji, przedstawił sposób zrealizowania zadania przez MI oraz poprosił przedstawiciela MSZ o przedstawienie Zespołowi sposobu realizacji powierzonego mu zadania po jego zakończeniu.

Członkowie Zespołu uzgodnili, że komunikaty na temat zatopionych materiałów niebezpiecznych wydawane przez poszczególne resorty powinny być ze sobą spójne, zatem w przypadku oficjalnych spotkań, takich jak np. Komisja Sejmowa, należy rozważyć zwołanie posiedzenia Zespołu ad hoc w celu uzgodnienia przekazywanych informacji.

7. Omówienie stanu realizacji zadań z planu działań Zespołu na rok 2024 (MSWiA, MI DGW, MNiSW)

Przedstawiciel MSWiA przedstawił informację na temat działań podejmowanych w celu zrealizowania zadania „Opracowanie analizy ryzyka dla ludności związanego z zagrożeniami wynikającymi z zalegania materiałów niebezpiecznych w obszarach morskich RP”. Zadanie powinno zostać zrealizowane do końca II kwartału 2024 r.

Przedstawiciel DGW MI poinformował o stanie prac nad realizacją zadania „Opracowanie analizy Programu Ochrony Wód Morskich w zakresie zatopionych materiałów niebezpiecznych oraz przygotowanie rekomendacji działań wymagających podjęcia przez Zespół” oraz przedstawił propozycje wariantowego podejścia do tego tematu. Uzgodniono, że docelowo dokument powinien zawierać odniesienia zarówno do aktualnego POWM, jak również do projektu jego aktualizacji. Może wystąpić opóźnienie w realizacji tego zadania. Członkowie Zespołu poproszeni zostali o przesyłanie ewentualnych uwag do tego dokumentu.

Przedstawiciel MNiSW poinformował, że realizacja planowanego na I kwartał 2024 r. zadania „Opracowanie jednolitego, zbiorczego zestawienia wszystkich prac badawczych i naukowych realizowanych w odniesieniu do materiałów niebezpiecznych zatopionych w polskich obszarach morskich, zawierającego zarówno dane dotyczące projektów (badań naukowych) już zrealizowanych, jak i planów takiej działalności” nie została jeszcze zakończona, ale prace powinny zostać sfinalizowane do końca lipca br.

Przedstawiciele MON i MRiRW poinformowali, że realizacja ich zadań, planowanych na kolejne kwartały roku 2024, przebiega zgodnie z planem.

8. Przedstawienie bieżących informacji na temat działań związanych z materiałami niebezpiecznymi zalegającymi na obszarach morskich RP, w tym o projektowanych regulacjach prawnych, udziale w szkoleniach, spotkaniach i konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz otrzymanych zgłoszeniach na temat zidentyfikowanych materiałów niebezpiecznych lub powiązanych z nimi problemów (Członkowie Zespołu)

Przedstawiciel MKiŚ/GIOŚ zaprezentował wyniki projektu „Mapowanie siedlisk dennych polskich obszarów morskich z wykorzystaniem metody mozaikowego sonarowania dna w latach 2021-2023”, w szczególności część dotyczącą zidentyfikowanych obiektów podwodnych.

Przy okazji badania siedlisk z życiem biologicznym zidentyfikowano 100 obiektów, w tym 80 wraków. Informacje o 88 obiektach zgłoszono do BHMW (wraki i inne obiekty), przy czym o ponad 40 z nich nie było wcześniejszych informacji. Nie zidentyfikowano broni chemicznej.

W wyniku analizy pobranych próbek osadów stwierdzono, że zawartość arsenu jest w nich niższa niż wskazywana w literaturze, zatem prawdopodobieństwo występowania BŚT na przebadanych POM jest niskie. Natomiast wykryte stężenia WWA nie zagrażają dobremu stanowi środowiska wód morskich.

Członkowie Zespołu poprosili o udostępnienie wyników przeprowadzonych badań oraz rozważenie uzupełnienia bazy danych o zmapowane obszary w celu oszacowania realnego zakresu zmapowania POM. Podkreślono, że każdy podmiot publiczny i prywatny ma obowiązek przekazywać dane batymetryczne powstałe w wyniku prowadzonych działań do BHMW. Przedstawiciel MON poinformował, że na kolejnym spotkaniu Zespołu w 2024 r. przedstawiciel BHMW przedstawi aktualną informację na ten temat.

Przedstawiciel MSZ poinformował o otrzymaniu zaproszenia na spotkanie informacyjne pt. „Zatopiona w Morzu Bałtyckim broń i amunicja chemiczna: rosnące zagrożenie bezpieczeństwa, gospodarcze, środowiskowe i zdrowotne”, które odbędzie się 7 czerwca 2024 r. w Warszawie. Organizatorami wydarzenia są: Międzynarodowe Centrum Bezpieczeństwa Chemicznego (ICCSS) w Warszawie oraz Instytut Oceanologii PAN w Sopocie. W spotkaniu wezmą udział również przedstawiciele MI oraz UM w Gdyni. Materiały ze spotkania zostaną rozesłane do Członków Zespołu.

Została także przedstawiona informacja o nadchodzącym IX Forum Bezpieczeństwa Morskiego Państwa FBM 2024, które odbędzie się w Warszawie 20 czerwca 2024 r.

9. Sprawy różne / wolne wnioski

Sekretarz Zespołu przypomniał o zadaniach do zrealizowania w trzecim kwartale wynikających z planu działań Zespołu na rok 2024.

10. Zakończenie posiedzenia

Na tym posiedzenie Zespołu zakończono.

Załączniki do protokołu:

Załącznik nr 1 – Lista obecności

Dominika Dłutek-Malinowska

Sekretarz Zespołu

Natalia Zając

Przewodniczący Zespołu

1. Natalia Zając – Ministerstwo Infrastruktury
2. Kamil Rybka – Ministerstwo Infrastruktury
3. Dominika Dłutek-Malinowska – Sekretarz Zespołu; Ministerstwo Infrastruktury
4. Jan Młotkowski – Urząd Morski w Gdyni
5. Zenon Kozłowski – Urząd Morski w Szczecinie
6. Paweł Durys – Ministerstwo Obrony Narodowej
7. Paulina Gonciarz – Ministerstwo Obrony Narodowej
8. Robert Gąska – Ministerstwo Obrony Narodowej
9. Roman Jaworski – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
10. Magdalena Kamińska – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
11. Andrzej Zbylut – Ministerstwo Klimatu i Środowiska
12. Cezary Falkiewicz – Ministerstwo Aktywów Państwowych
13. Joanna Parkot – Ministerstwo Rozwoju i Technologii
14. Piotr Gołębiewski – Ministerstwo Rozwoju i Technologii
15. Paweł Pełka – Ministerstwo Infrastruktury
16. Małgorzata Wierzbicka – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
17. Joanna Szlinder-Richert – Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy
18. Tadeusz Bednarczyk – Ministerstwo Nauki Szkolnictwa Wyższego
19. Janusz Wawrzyniuk – Ministerstwo Spraw Zagranicznych